2026D50094

INBRENG VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

In de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid bestond bij enkele fracties de behoefte een aantal vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over de op 5 oktober 2026 ontvangen Geannoteerde agenda Formele Raad Werkgelegenheid en Sociaal Beleid (WSB) d.d. 19 oktober 2026

De voorzitter van de commissie,
Van der Lee

Adjunct-griffier van de commissie,
Van Mullekom

Inhoudsopgave

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties
Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de PRO-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de PVV-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de JA21-fractie
II Antwoord/Reactie van de Minister

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de stukken ter voorbereiding voor de Raad voor Werkgelegenheid en Sociaal Beleid op 19 oktober 2026.

De leden van de D66-fractie zijn verheugd met de voortgang op de IORP-II richtlijn. Deze leden hebben in vorige verslagen aandacht gevraagd voor enkele knelpunten. Deze leden zien dat in de Raadspositie enkele van deze knelpunten zijn weggenomen. Daarbij vinden deze leden het wel belangrijk dat het doel van het voorstel, een meer harmonieus en sterk pensioenstelsel in Europa, blijft geborgd. Hoe apprecieert de Minister de Raadspositie in het licht van de oorspronkelijke doelstellingen?

De leden van de D66-fractie kijken ook met interesse naar de voorstellen uit het Fair labour mobility-package.

De leden van de D66-fractie zien grote toegevoegde waarde in het actueel kunnen controleren van sociale zekerheidsdocumenten als gevolg van het ESPASS-voorstel. Zowel bedrijven als overheden zouden hierdoor sneller informatie kunnen verifiëren, zo lezen deze leden. Deze leden merken daarbij echter wel op dat het gebruik van de digitale documenten vrijblijvend is. In hoeverre verwacht het kabinet dat dit voorstel bijdraagt aan het kunnen terugdringen van fraude, zo vragen deze leden. Kan de Minister in het BNC-fiche aangeven welke mogelijke verbeteringen er op dit vlak nog kunnen worden doorgevoerd?

De leden van de D66-fractie kijken positief naar de voorstellen om de overdraagbaarheid van kwalificaties en vaardigheden zowel binnen de EU als vanaf buiten de EU te verbeteren. Deze leden hebben bij de informele Onderwijsraad hier al vragen over gesteld aan de Minister van Onderwijs Cultuur en Wetenschap. Deze leden merken daarmee op dat verschillende bewindspersonen aan de lat staan voor het Fair labour mobility-package. Hoe bewaart het kabinet de samenhang tussen de voorstellen en de onderlinge coördinatie, zo vragen deze leden. Deze leden lezen ook dat vaardigheden («skills») makkelijker vergelijkbaar worden. Hoe kijkt de Minister hiernaar, ook in het licht van het nationale skillspaspoort?

In het verslag van de Raad WSB van 9 maart schreef de Minister dat hij heeft gepleit voor «juridische verheldering van het wettelijk kader rondom de detachering van derdelanderwerknemers, zo lezen de leden van de D66-fractie. Deze leden lezen dat de jurisprudentie op dit terrein nu verschillend zou worden geïnterpreteerd door lidstaten, wat zowel de bescherming van derdelanderwerknemers tegen misbruik en uitbuiting als een gelijk speelveld tussen bedrijven ondermijnt. Voorziet het voorstel van de commissie voldoende op dit punt, zo vragen deze leden.

Verder begrijpen de leden van de D66-fractie dat ook het verstevigen van de European Labour Authority (ELA) onderdeel is van het voorstel. Deze leden zien dat Nederland, gelet op de open economie en grote populatie arbeidsmigratie, een groot belang heeft bij een effectievere samenwerking met arbeidsinspecties uit andere lidstaten om een Europees gelijk speelveld te waarborgen en misstanden effectiever aan te pakken. Hoe kijkt de Minister naar de uitbreiding van het mandaat, zo vragen deze leden. Volstaan de voorgestelde aanpassingen inderdaad om krachtiger Europees op te treden?

De leden van de D66-fractie lezen dat de ELA voorts organisaties kan financieren die werknemers en werkgevers adviseren grensoverschrijdend werken of in een andere lidstaat werken. Hoe verhoudt deze inzet zich tot reeds bestaande Nederlandse initiatieven hiertoe, zoals Work in NL, zo vragen deze leden.

De leden van de D66-fractie zijn vanzelfsprekend verheugd om te lezen dat de EU een minimumbeschermingsniveau wil scheppen om discriminatie op gebied van godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid buiten de arbeidsmarkt tegen te gaan.

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met interesse kennisgenomen van het voorlopig politiek akkoord vrijwillig gezamenlijk elektronisch meldformulier grensoverschrijdende detachering (E-declaration).

De leden van de VVD-fractie zijn blij met de inzet van Nederland voor het niet expliciet verbieden van voldoende ruimte voor de nationale controleplicht, maar ziet in het verslag ook dat er nog onduidelijkheid is over de ruimte voor controleplicht bij deelname. Wanneer verwacht de Minister hier meer duidelijkheid over te kunnen geven? Deze leden vinden het belangrijk dat er voldoende ruimte blijft voor de nationale controleplicht. Daarnaast zijn deze leden positief over de verminderde regeldruk als gevolg van dit initiatief, maar zijn er zorgen over de effectiviteit door de vrijwillige deelname (opt-in). Kan de Minister een indicatie geven van de te verwachten effectiviteit van dit initiatief gegeven de opt-in systematiek? Is al bekend welke andere landen voornemens zijn zich aan te melden en hoe verhouden deze landen zich tot de landen waar Nederlandse bedrijven de meeste werknemers inzetten?

De leden van de VVD-fractie hebben met interesse kennisgenomen van het raadsmandaat voorstel voor een Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van de Richtlijnen (EU) 2016/2341 en 2016/97 met betrekking tot het versterken van het raamwerk voor bedrijfspensioenvoorziening (herziening IORP II richtlijn). Deze leden constateren dat het voorstel is erg is afgezwakt. Kan de Minister aangeven welke gevolgen, bijvoorbeeld op het gebied van regeldruk of administratieve lasten, dit voorstel nog heeft voor het Nederlandse pensioenstelsel, -fondsen en -uitvoerders? En of er nog risico's voor het Nederlandse pensioenstelsel zitten in de ingediende amendementen in het Europees Parlement?

Verder hebben de leden van de VVD-fractie met interesse kennisgenomen van het beleidsdebat over de bevordering van eerlijke arbeidsmobiliteit door middel van gemoderniseerde en vereenvoudigde regels voor de coördinatie van sociale zekerheid. Kan de Minister bevestigen dat de modernisering van de coördinatie van sociale zekerheid moet leiden tot enerzijds minder administratieve lasten en anderzijds tot betere controle op het recht en de duur van geëxporteerde uitkeringen? Welke concrete voorstellen gaat Nederland hiervoor inbrengen?

Ook hebben de leden van de VVD-fractie hebben met interesse kennisgenomen van het beleidsdebat over effectieve handhaving in een veranderende arbeidsmarkt. De Minister geeft aan dat het kabinet voorstander is van een versterking van de European Labour Authority. Kan de Minister aangeven hoe hij de balans tussen meer bevoegdheden voor de ELA en voldoende ruimte voor nationale controleplicht? En hoe wordt bij een uitbreiding van bevoegdheden van de ELA geborgd dat dit niet tot extra regeldruk voor werkgevers leidt? Kan de Minister daarnaast aangeven wat de stand van zaken is rondom de *Electronic Exchange of Social Security Information System* (EESSI), welke in de beantwoording op vragen van het lid Michon-Derkzen (2026D45165) genoemd is als verbetering van de gegevensuitwisseling ten behoeve van effectieve handhaving op de export van een WW-uitkering?

Vragen en opmerkingen van de PRO-fractie

De leden van de PRO-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de geannoteerde agenda en onderliggende stukken.

De leden van de fractie van PRO merken op dat de geannoteerde agenda op het gebied van kwaliteitsbanen nog enigszins op de oppervlakte blijft. Deze leden zouden graag een diepere reflectie van het kabinet zien als het gaat om de onderdelen die inhoudelijk voorliggen, namelijk 1) algoritmisch management en AI op de werkvloer, 2) gezond en veilig werken (bijvoorbeeld rondom hoge temperaturen), 3) het beter beschermen van werknemersrechten bij onderaannemingsketens, 4) rechtvaardige baantransities van krimpende sectoren naar groeiende, productieve sectoren, 6) een sterkere rol van sociale partners bij handhaving van sociale rechten en 7) het recht op onbereikbaarheid. Deze leden vragen elk van deze onderwerpen te appreciëren. Ook vragen de leden het kabinet om positief te staan als het gaat om verbetering van de positie van werknemers op dit onderwerp. Deze leden vragen de Minister zich hierover positief uit te spreken in de formele raad.

Ook vragen de leden van de PRO-fractie hoe het staat met implementatie van de platformrichtlijn.

Tevens lezen de leden van de fractie van PRO dat er ontwikkelingen zijn rondom de ELA en ESSPASS. Deze leden vragen om reflectie van het kabinet in aanloop naar het BNC-fiche hierover. De leden horen graag hoe de verwachte concrete maatregelen worden geapprecieerd door het kabinet.

Ten slotte vragen de leden van de PRO-fractie naar de ontwikkelingen rondom herziening van Verordening 883 coördinatie sociale zekerheid. Deze leden vragen het kabinet hierover een update te geven. Ook vragen deze leden op welke wijze de uitvoeringstoetsen van uitvoeringsinstanties worden betrokken en wanneer deze aan de Kamer worden gedeeld.

Vragen en opmerkingen van de leden van de PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie hebben kennisgenomen van de geannoteerde agenda voor de Raad van 19 oktober 2026 en het verslag van 29 juni. Deze leden zijn van mening dat Nederland zijn zeggenschap moet terugkrijgen over sociale zekerheid, arbeidsmarkt en pensioenen. Zolang Nederland EU-lid is, wensen deze leden geen verdere overdracht van bevoegdheden.

De leden van de PVV-fractie vragen de Minister om een toelichting op de concrete grenzen die het kabinet stelt aan Europese inmenging in nationaal sociaal beleid. Deze leden vragen de Minister te bevestigen dat

samenwerking geen rechtvaardiging vormt voor verdere bevoegdheids-overdracht. Zij vragen welke voorstellen het kabinet zal afwijzen en welke eerder overgedragen zeggenschap het wil terug verwerven.

De leden van de PVV-fractie vragen de Minister hoe kan worden gesteld dat armoedebestrijding en huisvesting nationale verantwoordelijkheden zijn, terwijl het kabinet Europese beleidskaders op deze terreinen verwelkomt. Deze leden vragen welke verplichtingen, rapportages en financiële voorwaarden uit de aanbeveling over woonuitsluiting voort-vloeien. Zij vragen de Minister te bevestigen dat deze aanbeveling juridisch niet bindend is en geen grondslag biedt om Nederlandse beleidskeuzes af te dwingen.

De leden van de PVV-fractie vragen de Minister te bevestigen dat Nederlands pensioengeld uitsluitend in het belang van deelnemers en pensioengerechtigden moet worden beheerd. Deze leden vragen waarom het kabinet bij het voorstel om grote pensioenfondsen minimaal 2% in durfkapitaal te laten beleggen slechts aankondigt bezwaren in te brengen. Zij vragen de Minister toe te zeggen dat Nederland tegen een eindakkoord met een dergelijke verplichting zal stemmen.

Deze leden vragen de Minister om een toelichting op de overige ingediende amendementen op de IORP II-herziening en de risico's voor Nederlandse zeggenschap. Zij vragen hoe wordt voorkomen dat geschrapte bevoegdheden voor de Europese Commissie en EIOPA tijdens de trilogen terugkeren. Deze leden vragen of verplichte beleggingen ten behoeve van Europese beleidsdoelen voor het kabinet een onaan-vaardbare grens vormen en hoe de Kamer vóór definitieve besluitvorming wordt betrokken.

De leden van de PVV-fractie vragen de Minister om een eerste beoor-deling van de uitbreiding van het mandaat van de Europese Arbeidsauto-riteit en de Europese socialezekerheids-pas. Deze leden vragen welke nationale gegevens toegankelijk worden, voor welke instanties en met welke waarborgen. Zij vragen de Minister te bevestigen dat gezamenlijke inspecties vrijwillig blijven en Nederlandse inspectiebevoegdheden niet worden overgedragen.

Deze leden vragen de Minister te bevestigen dat Nederlanders zonder digitale EU-identiteitswallet toegang houden tot sociale zekerheid, met een volwaardig papieren alternatief. Zij vragen hoe wordt voorkomen dat gegevens over ziekte, werkloosheid en pensioenen voor andere doeleinden worden gebruikt.

De leden van de PVV-fractie vragen de Minister hoe kan worden gesteld dat Nederlandse belangen voldoende zijn beschermd, terwijl Nederland tegen de verruiming van de export van WW-uitkeringen heeft gestemd. Deze leden vragen welke mogelijkheden bestaan om die verruiming terug te draaien. Zij vragen welke kosten en frauderisico's Nederland draagt en waarom aanvullende controlevoorstellen pas later volgen.

De leden van de PVV-fractie vragen welke gevolgen het arbeidsmobiliteits-pakket heeft voor arbeidsmigratie van binnen en buiten de EU. Zij vragen hoe Nederland grip terugkrijgt op de instroom en voorkomt dat extra druk op woningen en voorzieningen ontstaat.

De leden van de PVV-fractie vragen de Minister hoe Nederland het akkoord over E-declaration kon steunen terwijl behoud van de nationale controleplicht nog onzeker is. Deze leden vragen de Minister te bevestigen dat Nederland niet deelneemt zolang effectieve controle en handhaving

onvoldoende zijn gewaarborgd. Zij vragen hoe het ontbreken van zelfstandigen in het Europese formulier wordt ondervangen.

De leden van de PVV-fractie vragen hoe de Minister op de inmiddels beschikbare debatvragen over de Quality Jobs Act zal reageren. Zij vragen per onderwerp welke Europese wetgeving het kabinet steunt, welke nationale bevoegdheden worden geraakt en waarom Nederlandse regelgeving en afspraken tussen sociale partners niet volstaan.

De leden van de PVV-fractie vragen de Minister hoe verdere Europese wetgeving wordt gerechtvaardigd wanneer Nederland vrijwel alle betrokken onderwerpen al nationaal heeft geregeld. Deze leden vragen waarom signaalwerking voldoende reden zou zijn voor nieuwe bindende regels.

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de geannoteerde agenda voor de Raad Werkgelegenheid en Sociaal Beleid van 19 oktober 2026. Zij hebben hierover enkele vragen.

De leden van de CDA-fractie vinden dat goed werk zekerheid en ontwikkelmogelijkheden moet bieden, terwijl werkgevers voldoende ruimte houden om mensen in dienst te nemen en mee te bewegen met veranderingen op de arbeidsmarkt. Daarbij hechten deze leden aan de rol van sociale partners en aan ruimte voor afspraken die passen bij verschillende sectoren.

Na het verschijnen van de geannoteerde agenda heeft het Ierse voorzitterschap bekendgemaakt dat de Raad specifiek zal spreken over mogelijke Europese wetgeving rond algoritmisch management en AI, gezond en veilig werken, telewerken en het recht op onbereikbaarheid, onderaannemingsketens en baantransities. Deze leden vragen daarom welke inzet Nederland op deze onderwerpen tijdens de Raad zal kiezen. Waar ziet het kabinet aanleiding voor nieuwe Europese wetgeving en waar kunnen bestaande regels en nationale afspraken tussen sociale partners volstaan? In het bijzonder vragen deze leden welk probleem aanvullende Europese regels voor algoritmisch management en AI op de werkvloer moeten oplossen. Welke ruimte wil het kabinet behouden voor innovatie en voor afspraken op sector- en bedrijfsniveau?

De leden van de CDA-fractie vinden dat grensoverschrijdende arbeidsmobiliteit gepaard moet gaan met effectieve handhaving. Dat is nodig om arbeidsmigranten te beschermen tegen uitbuiting en om werkgevers een gelijk speelveld te bieden. Het CDA wil daarbij onder andere schijnconstructies met derdelanders beter kunnen aanpakken en de Europese Arbeidsautoriteit versterken. Deze leden vragen daarom welke concrete verbetering het kabinet van de voorgestelde versterking van de ELA verwacht voor de Nederlandse handhaving van grensoverschrijdende misstanden. Helpt het voorstel voldoende bij de aanpak van constructies waarbij derdelanders via een andere lidstaat in Nederland worden gedetacheerd? Daarnaast vragen deze leden hoe ESSPASS zich zal verhouden tot de E-declaration en de bestaande Nederlandse meldplicht voor detacheringen. Kan het kabinet voorkomen dat verschillende digitale systemen naast elkaar komen te staan en zo nieuwe administratieve lasten veroorzaken?

De leden van de CDA-fractie constateren dat het kabinet al duidelijk heeft gemaakt dat zij geen voorstander is van een verplichte minimale belegging van pensioenvermogen in durfkapitaal. Ook zijn in de Raadspo-

sitie verschillende voor Nederland bezwaarlijke onderdelen van het Commissievoorstel geschrapt of aangepast. In het Europees Parlement zijn echter veel meer amendementen ingediend dan de voorstellen waarop de geannoteerde agenda inhoudelijk ingaat. Deze leden vragen daarom of zich onder deze later ingediende amendementen voorstellen bevinden die volgens het kabinet risico's opleveren voor het Nederlandse pensioenstelsel. Welke punten vragen in de komende trilogen vanuit Nederlands perspectief bijzondere aandacht?

De leden van de CDA-fractie vragen specifiek aandacht voor dakloosheid onder arbeidsmigranten. Verlies van werk kan voor deze groep ook direct verlies van huisvesting betekenen. Het CDA wil deze afhankelijkheid verminderen en bij werkloosheid beter samenwerken met landen van herkomst. Welke mogelijkheden ziet het kabinet om binnen Europa beter samen te werken bij het voorkomen van dakloosheid onder arbeidsmigranten en bij begeleiding of vrijwillige terugkeer?

De leden van de CDA-fractie constateren dat het kabinet stelt dat de bestaande uitzonderingen in de Arbeidstijdenrichtlijn voldoende ruimte bieden voor defensiepersoneel en dat wijziging van de richtlijn daarom niet nodig is. Deze leden vragen of die ruimte volgens het kabinet ook toereikend blijft wanneer de operationele inzet en gereedheid van Defensie de komende jaren verder toenemen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de JA21-fractie

De leden van de fractie van JA21 constateren dat het kabinet terecht aangeeft dat het tegengaan van dakloosheid een nationale competentie is. Waarom kunnen ervaringen hierover indien gewenst niet op het niveau van lidstaten gewisseld worden, maar moet dit formeel onder de vlag van de EU gebeuren? Welke meerwaarde heeft de raadsaanbeveling voor Nederland en leidt dit tot aanpassingen van het Nederlandse beleid inzake dakloosheid? Zo ja, welke?

De leden van de JA21-fractie vragen zich af of het kabinet onze conclusie deelt dat de gekunstelde redenering ten aanzien van de economische groei en het concurrentievermogen van de EU een nogal opzichtige manoeuvre is om zich op een terrein («gelijkheid») te kunnen begeven dat niet tot de taken van de EU behoort of zou moeten behoren? Zo nee, waarom niet? Wat bedoelt het kabinet met haar «streven naar een inclusieve tekst»? Welke praktische gevolgen zouden kunnen voortvloeien uit de Raadsconclusies? En onderschrijft het kabinet dat dit alles op geen enkele manier mag leiden tot «positieve» discriminatie van veronderstelde groepen in een achterstandspositie ten opzichte van andere groepen? Zo nee, waarom niet?

Verder lezen de leden van de JA21-fractie dat het kabinet stelt dat de Europese gelijkheidsstrategieën goed aansluiten bij het Nederlandse beleid. Wat zijn de concrete beleidsmatige gevolgen (geweest) van de Europese gelijkheidsstrategieën voor het Nederlandse beleid op deze terreinen? Waarom vindt het kabinet dat hier EU-strategieën voor nodig zijn? Vindt het kabinet überhaupt dat dit terreinen zijn waarop de EU zich zou moeten begeven? Zo ja, waarom? Wat gaat Nederland concreet inbrengen bij deze gedachtewisseling en in hoeverre is Nederland voornemens zich hierbij te mengen in binnenlandse aangelegenheden van andere lidstaten?

Ook vragen de leden van de JA21-fractie zich af wat het kabinet verstaat onder «de ondersteuning en bevordering van sociale rechtvaardigheid en rechtvaardige transities» waaraan «het vanuit de EU agenderen en

stimuleren van samenwerking tussen werknemers, bedrijven en lidstaten» zou bijdragen.

De leden van de JA21-fractie constateren dat Nederland wil instemmen met een aantal voorliggende kernboodschappen, die ook wijzen op kansen die er zijn bij mensen met een migratieachtergrond. Waar wil Nederland mee instemmen, wat zijn de beweegreden daarachter en wat zijn de (mogelijke) praktische gevolgen daarvan?

Tenslotte constateren de leden van de JA21-fractie dat het kabinet aangeeft dat voor Nederland «geen verstrekkende gevolgen» worden verwacht naar aanleiding van het richtlijnvoorstel. Welke eventueel «minder» verstrekkende gevolgen zal of kan het richtlijnvoorstel eventueel wel hebben voor Nederland? En valt discriminatie op basis van politieke overtuiging ook onder het richtlijnvoorstel? Zo nee, wat is de opvatting van de Minister hierover en op welke wijze handelt hij daarnaar bij de bespreking van dit agendapunt?

II Antwoord/Reactie van de Minister